

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/130/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5818200314
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5818200314.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Malíkovej a členov senátu JUDr. Romana Tichého a Mgr. Miroslava Šeptáka, v spore žalobcu: Q. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. W. XX, právne zastúpený Mgr. Stanislavou Tichou, advokátkou s miestom výkonu činnosti W. A., D. XXXX/XX, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Bratislava, Kubániho 16, o zaplatenie 785,07 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 4Csp/9/2018-89 zo dňa 8. februára 2019 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Námestovo č. k. 4Csp/9/2018-104 zo dňa 5. marca 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením v časti výroku I., ktorým súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 785,07 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 785,07 eur od 24.03.2018 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku, **p o t v r d z u j e .**

V časti výroku I., ktorým súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 785,07 eur od 23.03.2017 do 23.03.2018, **m e n í** rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením tak, že v tejto časti žalobu **z a m i e t a .**

Žalobcovi **p r i z n á v a** voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému I. povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 785,07 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 785,07 eur od 23.03.2017 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku, II. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v pomere 100 %, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

2. Na základe preskúmania obsahu právneho úkonu - Žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru (Zmluva o revolvingovom úvere) súd dospel k záveru, že nebola preukázaná existencia dvoch platných a obsahovo zhodných prejavov vôle zmluvných strán tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu (§ 9 ods. 1 ZoSÚ), pričom prijatie návrhu na uzavretie zmluvy musí byť obsahovo totožné s návrhom tak, aby došlo k vzniku dvojstranného právneho úkonu - zmluvy. Bod 5. zmluvy o revolvingovom úvere je návrh, ktorý bol adresovaný žalobcovi s určitými konkrétnymi požiadavkami na uzavretie zmluvy zo strany žalovaného. Žalovaný tento návrh prejednal a podmienky, za ktorých ho akceptoval uviedol v bode 6. zmluvy o

revolvingovom úvere. V zmysle § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak prijatie návrhu obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je považované za odmietnutie návrhu a jedná sa o nový návrh. V danom prípade súd vychádzal z toho, že žalovaný zaslal žalobcovi nový návrh, pretože údaje o schválenom revolvingovom úvere sú odlišné minimálne v časti RPMN, nakoľko údaj o výške RPMN, uvedený v bode 5 zmluvy (70,01 %), ktorá je návrhom na uzatvorenie zmluvy, nie je v súlade s údajom o výške RPMN úveru, uvedený v akceptácii návrhu v bode 6 zmluvy (69,75 %). Podľa názoru súdu, je potrebné túto skutočnosť chápať ako odmietnutie pôvodného návrhu a súčasne za nový návrh, ktorý bol vymedzený v rámci oznámenia veriteľa zo dňa 07.08.2013. Žalovaný nepreukázal, že žalobca tento nový návrh akceptoval a prijal ho tak, ako predpokladá § 43c ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalovaný nedoložil akceptáciu nového návrhu žalobcom a preto nedošlo k písomnému uzavretiu úverovej zmluvy. Súhlas žalovaného s revolvingovým úverom je len jednostranným úverom a nie zmluvou. Súd preto nepovažoval zmluvu medzi účastníkmi za platnú s poukazom na ust. § 4 ods. 1 ZoSÚ v spojení s ustanovením § 40 Občianskeho zákonníka. Aj v prípade, ak by súd vyhodnotil zmluvu ako platnú, tak táto zmluva s poukazom na charakter zmluvných strán a predmet plnenia by bola zmluvou o spotrebiteľskom úvere, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia ZoSÚ v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy Náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere upravuje zákon v § 9 ods. 1, ods. 2, ktorý vyžaduje písomnú formu a v odseku 2 sú upravené požadované náležitosti zmluvy, okrem dodržania všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka.

Nedostatok čo i len jednej z náležitostí uvedených v § 9 ods. 2 písm. a/ až k/, r/, y/ má za následok, že sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Zmluva v znení akom bola podpísaná žalobcom dňa 06.08.2013 neobsahovala náležitosti uvedené v § 9 ods. 2 písm. f/, g/, i/, j/, y/ ZoSÚ. Neobsahovala správne vymedzenie celkovej výšky úveru, správnu hodnotu úrokovej sadzby, uvedenie termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru a doby trvania zmluvy. Žiadosť o poskytnutie spotrebiteľského úveru (Zmluva o revolvingovom úvere) uvádza celkovú dohodnutú výšku spotrebiteľského úveru 1.500,- eur. Podľa § 2 písm. l/ ZoSÚ sa celkovou výškou spotrebiteľského úveru rozumie maximálna výška alebo súčet všetkých finančných prostriedkov poskytnutých na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Zo žiadosti vyplýva, že poskytnutý úver sa mal splatiť v pravidelných mesačných splátkach vo výške 80,37 eur v počte 42 splátok. Celková výška úveru, ktorú mal žalobca ako dlžník uhradiť preto bola správne 3.375,54 eur + 215,75 eur - poplatok za poskytnutie úveru. Z vyjadrenia žalobcu vyplynulo, že žalovaný mu skutočne vyplatil len sumu 1.284,25 eur, pretože o sumu 215,75 eur bola znížená dohodnutá úverová čiastka. Jedná sa o neoprávnené zahrnutie sumy poplatku za spracovanie úveru, ktorá tvorí celkové náklady spotrebiteľa do celkovej výšky úveru, ktorá hodnota ovplyvňuje určenie výšky RPMN. S poukazom na túto skutočnosť preto náležitosť podľa § 9 písm. g/ ZoSÚ nebola v zmluve kvalifikovane vyjadrená. Neprimeraná výška odplaty (úrokovej sadzby) za poskytnutie úveru, ktorá je 70,01% podstatne prevyšuje odplatu uvedenú v § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, v znení platnom v čase uzavretia zmluvy, vychádzajúc zo skutočnosti, že vo všeobecnosti súdy za podstatné prevýšenie odplaty v zmysle uvedeného považujú jej prevýšenie o viac ako 20 %. Podľa priemernej úrokovej štatistiky Národnej banky Slovenska predstavovali úroky slovenských bánk z nových obchodov v roku 2013 pre spotrebiteľské úvery s dobou splatnosti od 1 do 5 rokov 11,16 % p.a. V zmluve nebol náležitým spôsobom vyjadrený údaj o dobe trvania zmluvy a termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Zákon síce výslovne neustanovuje formu, ako má byť stanovený termín konečnej splatnosti, avšak je nepochybné, že uvedený údaj musí byť vyjadrený a určený jasne a zrozumiteľne. V zmluve absentuje údaj o tom, kedy nastáva konečná splatnosť spotrebiteľského úveru a kedy sa predmetná spotrebiteľská zmluva ukončuje.

Neuvedenie všetkých vyššie označených náležitostí podľa § 9 ZoSÚ v prípade platnej zmluvy vyvoláva následok predpokladaný ustanovením § 11 ods. 1 písm. a/, písm. b/ ZoSÚ, ktorým je bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru.

Vzhľadom na to, že zmluva o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu je neplatný právny úkon, nakoľko nebola dodržaná zákonom stanovená písomná forma zmluvy a neboli dodržané zákonné náležitosti vyžadované ZoSÚ, ktoré spôsobujú bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, má žalobca nárok na vrátenie plnenia, ktoré žalovanému vyplatil nad rámec poskytnutých finančných prostriedkov a to z titulu bezdôvodného obohatenia s poukazom na § 451 ods. 1, § 457 Občianskeho zákonníka. Žalovaný sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil a má povinnosť bezdôvodné obohatenie vydať. Z dôkazov, ktoré mal súd k dispozícii, vyplynulo, že žalobcovi boli poskytnuté finančné prostriedky 128,25 eur (oproti zmluvou deklarovaným 15.800,- eur a žalovanému uhradil ku dňu 23.03.2017 sumu 2.069,32 eur. Týmto na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie plnením bez právneho dôvodu, resp. z neplatného právneho úkonu vo výške 785,07 eur, ktoré má žalovaný v zmysle platnej právnej úpravy (§ 456 Občianskeho zákonníka) vrátiť. Žalobkyni zo žalovanej sumy bezdôvodného

obohatenia prináleží príslušenstvo vo výške zákonného úroku z omeškania 5 % ročne zo sumy 785,07 eur počnúc od 23.03.2017, teda odo dňa nasledujúceho po dni poslednej platby.

S poukazom na tieto skutočnosti súd žalobe vyhovel v celom rozsahu a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 785,07 eur spolu s príslušenstvom. Zákonný úrok z omeškania žalobcovi patrí vo výške 5% ročne zo sumy 785,07 eur počnúc od 23.03.2017 až do zaplatenia, pretože bol uplatnený v súlade s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.

S poukazom na úspešnosť žalovanej strany s prihliadnutím na § 255 ods. 1 CSP, súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

3. Okresný súd opravným uznesením opravil odôvodnenie vyššie uvedeného rozsudku tak, že:
I. Žalovaný mu predložil na podpis formulár s názvom Žiadosť o poskytnutie úveru (Zmluva o revolvingovom úvere č. 8200060995), ktorý vyplnil finančný agent žalovaného a on ho dňa 06.08.2013 podpísal s niektorými nasledovnými podmienkami úveru: poskytnutá čiastka (úverový limit) 1.500,- eur, splatnosť úveru 42 mesiacov, mesačná splátka vrátane úrokov 80,37 eur, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť 3.375,54 eur, predpokladaná RPMN za úver 70,01 %, poskytnutá čiastka revolvingu 790,84 eur. Žalovaný následne schválil revolvingový úver a podpísal žiadosť s niektorými nasledovnými podmienkami úveru: poskytnutá čiastka (úverový limit) 1.500,- eur, splatnosť úveru 42 mesiacov, mesačná splátka vrátane úrokov 80,37 eur, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť 3.375,54 eur, RPMN za úver 69,75 %, ročná úroková sadzba úveru 70,01 %, priemerná RPMN za úver vo výške 48,52 %, poskytnutá čiastka revolvingu 790,84 eur, ročná úroková sadzba úrokov z omeškania 5,5 %. (odsek 1. druhá a tretia veta)

II. Z dôkazov, ktoré mal súd k dispozícii, vyplynulo, že žalobcovi boli poskytnuté finančné prostriedky 1.284,25 eur (oproti zmluvou deklarovaným 1.500,- eur) a žalovanému uhradil ku dňu 23.03.2017 sumu 2.069,32 eur. (odsek 12. tretia veta)

Ostatné časti rozsudku Okresného súdu Námestovo č.k. 4Csp/9/2018-89 zo dňa 08. februára 2019 zostávajú nezmenené. (výrok III.)

4. V zákonnej lehote podal odvolanie voči rozsudku žalovaný. Záver súdu prvej inštancie o neuzavretí zmluvy z dôvodu, že nedošlo k dohode o výške RPMN, je v rozpore so zákonom a v zmysle platného právneho stavu nemôže mať za následok, že nedošlo k vzniku úverovej zmluvy, a to z nasledujúcich dôvodov. Prvý dôvod spočíva, resp. súvisí s predpokladmi, za ktorých vlastne úverová zmluva vzniká. Pre vznik každej zmluvy platí, že musí mať obligatórne náležitosti ustanovené právnym poriadkom. Ak nie sú dodržané, potom nedochádza k vzniku zmluvy. Ak však ide o iné ako obligatórne náležitosti, potom absencia takýchto fakultatívnych dojednaní má za následok len to, že takéto dojednania nie sú platné. Ich nedodržanie nemá za následok nevzniknutie zmluvy. Určenie podstatných zložiek právneho úkonu pre úverovú zmluvu vyplýva z § 493 Obchodného zákonníka. Podstatnými náležitosťami zmluvy je dohoda o úvere záväzok tieto prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky, nie dohoda o RPMN. Druhý dôvod spočíva v tom, že hodnota RPMN nie je žiadnym zákonom stanovená ako podmienka vzniku úverovej zmluvy. Jednoznačne to vyplýva zo znenia § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzavretia jednotlivých zmlúv o revolvingovom úvere. Ak by hodnota RPMN bola podmienkou vzniku zmluvy, teda obligatórnou náležitosťou pre jej vznik, potom by citované zákonné ustanovenie, osobitne pod písmenom b/, nemalo žiadny právny význam. Tretím dôvodom, pre ktorý je záver súdu o neuzavretí zmluvy z dôvodu nedosiahnutia dohody nesprávnym, súvisí so samotným údajom RPMN. Súd prvej inštancie v rozsudku vychádza z toho, že RPMN sa dojednáva medzi stranami zmluvy. Neuvádza však ani jeden dôvod, pre ktorý sa domnieva, že uvedený údaj je dohodnuteľným. Vzhľadom na špecifickosť tohto údaju, spôsob jeho určenia a kogentné pravidlá stanovené zákonom pre jeho výpočet, žalovaný tvrdí, že takýto formalistický prístup súdu je predčasný. Z povahy niektorých náležitostí uvedených v § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. vyplýva, že nemôžu byť predmetom konsenzu a zákon takýto konsenzus ani nepredpokladá. Hodnota RPMN sa medzi stranami zmluvy nedoednáva, a preto sa účastníci na tejto náležitosti dohodnúť ani nemôžu. To, že RPMN sa dohodnúť objektívne nedá, vyplýva v prvom rade z právnej úpravy upravujúcej spôsob určenia tohto údaju. Poukazuje na ustanovenie § 2 písm. i/ zákona č. 129/2010 Z. z., ako aj § 9 ods. 2 písm. i/ zákona č. 129/2010 Z. z. Ak má byť údaj o RPMN určený tak, že je vypočítaný na základe údajov platných v čase uzavretia zmluvy, potom to znamená, že pri jeho určení sa vychádza z údajov jestvujúcich v čase určenom v zákone - údaje platné v čase uzavretia zmluvy. Z napádaného rozsudku nie je zrejmé ani to, na základe čoho súd dospel k záveru o tom, že žalobca vlastne navrhol údaj o RPMN. Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru žiadny návrh RPMN neobsahuje, uvádza sa v nej len údaj o predpokladanej RPMN. Na základe uvedeného žalovaný tvrdí, že otázka dohody o

RPMN nebola zo strany súdu ani len posúdená v tom smere, či zákonná úprava takúto dohodu pozná a predpokladá. Na základe uvedených skutočností žalovaný tvrdí, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil otázku vzniku zmluvných vzťahov. Ďalším dôvodom, ktorý potvrdzuje nesprávnosť záverov súdu, je aj súdna prax, pričom poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5Co/839/2016 zo dňa 29.06.2016. RPMN nepredstavuje predmet záväzku; je to iba informácia určená spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súd ďalej uviedol, že uzavretá zmluva neobsahuje náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. f/, g/, i/, j/ a y/ zákona č. 129/2010 Z. z.. Súd žiadne závery ohľadne týchto náležitostí neodôvodňuje. Súdom uvádzané odôvodnenie ohľadne výšky úveru je obsahovo mätúce a rozporuplné, pretože súd uvádza v odôvodnení, že by malo dôjsť k odpočítaniu sumy úveru na úhradu poplatku za poskytnutie úveru. Nič také však z dokazovania nevyplýva. Rovnako súd mylne uvádza, že celková výška úveru, ktorú mal žalobca uhradiť, je 3.375,54 eur + 215,75 eur. Súd prvej inštancie nedôvodne zamieňa, čo je úver a čo je celková čiastka na plnenie. Druhým nedostatkom týchto záverov súdu je ale aj to, že súd pri posudzovaní RPMN nevychádza zo zákonnej definície celkových nákladov, ani zo spôsobu určovania RPMN. V tejto súvislosti poukazuje na ustanovenie § 2 písm. g/ zákona č. 129/2010 Z. z. Z tohto zákonného ustanovenia vyplýva, že podmienkou pre zaradenie nákladov súvisiacich s doplnkovými službami do celkových nákladov je to, či ide, alebo nejde o službu, ktorú musí spotrebiteľ uzavrieť. Zákon ako predpoklad neurčil to, že má ísť o náklady z dohody o doplnkovej službe, ktorá súvisí alebo nesúvisí s úverom. Výsledky dokazovania pred súdom prvej inštancie nedávajú žiadny základ pre záver súdu prvej inštancie na to, aby náklady podľa dohody o poskytnutí služby boli súčasťou celkových nákladov spojených s úverom, a teda aj súčasťou RPMN. Z opatrnosti namietal odvolateľ aj výrok v časti o úroku z omeškania, hoci primárne sporuje existenciu záväzku, čo do základu. Úrok z omeškania súd priznal od 23.03.2017. Ak súd vzťah v prejednávanej veci právne zdôvodnil, že ide o bezdôvodné obohatenie, potom časom splnenia záväzku by bol prvý deň po tom, kedy žalobca požiadala o plnenie. Odvolanie proti výroku o náhrade trov konania podáva žalovaný z dôvodu, že ide o závislý výrok od rozhodnutia vo veci samej. Z vyššie uvedených dôvodov žalovaný podáva proti označenému rozsudku odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP a navrhuje, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil a vec vrátil na ďalšie konanie, resp. žalobu zamietol.

5. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uvádza, že rozsudok súdu prvej inštancie považuje za správny a dostatočne zdôvodnený. K odvolaniu žalovaného uvádza, že neobsahuje žiadne nové skutkové okolnosti odlišné od tých, s ktorými sa mal súd aj žalobca možnosť oboznámiť a vyjadril sa k nim. Ďalej poukazuje na to, že v zmluve nie je uvedený údaj ohľadne priemernej RPMN v správnej výške v zmysle § 9 ods. 2 písm. y/, čo vyplýva i z listinného dôkazu predloženého samotným žalovaným. Súhrnné informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za prvý štvrtrok 2013, kde je údaj priemernej výšky RPMN 48,52 % a tento údaj je uvedený aj v zmluve, z čoho vyplýva, že ide o údaj nesprávny, nakoľko podľa súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za druhý štvrtrok 2013 bol tento vo výške 46,06 %, čo tiež spôsobuje ex lege bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Rovnako, ako súd prvej inštancie, má žalobca za to, že Zákon o spotrebiteľských úveroch nevyžaduje, aby podmienky, ktoré vyplývajú z ustanovenia § 11 ods. 1 boli splnené kumulatívne pre vyslovenie záveru, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Stačí, ak zmluva neobsahuje len niektorú z uvedených náležitostí. Navrhuje rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť.

6. Žalovaný sa k vyjadreniu žalobcu nevyjadril.

7. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe odvolania žalovaného v rozsahu a z dôvodov daných ustanoveniami § 379, § 380 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) postupom v zmysle ustanovenia § 219 ods. 3 CSP rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil časti výroku I. ktorým súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 785,07 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 785,07 eur od 24.3.2018 do zaplatenia v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP a v časti výroku I., ktorým súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 785,07 eur od 23.3.2017 do 23.3.2018 zmenil v zmysle ust. § 388 CSP tak, že žalobu zamietol.

8. Odvolací súd považuje rozsudok súdu prvej inštancie, pokiaľ ide o priznanie istiny 785,07 eur, za vecne správny. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci a vec správne právne posúdil. Odvolací súd sa stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré poukazuje v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 CSP.

9. Odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

10. Podstatným dôvodom, pre ktorý súd vyhovel žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia, je skutočnosť, že spotrebiteľská úverová zmluva nebola medzi zmluvnými stranami uzatvorená v predpísanej písomnej forme. Zároveň súd prvej inštancie konštatoval, že zmluva neobsahuje osobitné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

11. Medzi účastníkmi nie je sporné, že pri uzatváraní zmluvného vzťahu vystupoval žalobca v pozícii spotrebiteľa a žalovaný v pozícii dodávateľa. Zároveň žiadna zo strán nespochybňuje, že pokiaľ by došlo k platnému dojednaniu, poskytnutý úver by mal charakter spotrebiteľského úveru v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy.

12. Niet pochybností, že aj spotrebiteľský úver je osobitným druhom úverovej zmluvy, kde pre jeho platný vznik musia byť dodržané základné obsahové náležitosti tak, ako vyplývajú z ustanovenia § 493 Obchodného zákonníka (ide o absolútny obchodno-závazkový vzťah). Ako na uzavretie každej zmluvy, aj na tento typ zmluvy sa vzťahujú všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka o právnych úkonoch a o zmluvách. Zároveň však ide o spotrebiteľský úver, kde okrem náležitostí vyplývajúcich z ustanovenia § 493 Obchodného zákonníka musia byť dodržané osobitné náležitosti, ktoré vyplývajú z ustanovenia § 9 zákona č. 129/2010 Z. z.

13. V zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z. z. účinného ku dňu uzatvorenia zmluvy, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak: a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/ - k/, r/ a y/, c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

14. Zmluva ako dvojstranný alebo viacstranný právny úkon medzi dvoma alebo viacerými subjektmi vzniká na základe návrhu na uzavretie zmluvy (§ 43a Občianskeho zákonníka) a jeho prijatia (§ 43c Občianskeho zákonníka). Vznik zmluvy ako dvojstranného právneho úkonu predpokladá dva jednostranné právne úkony dvoch rozličných strán navzájom adresované a obsahovo sa zhodujúce. Postup pri vzniku zmluvy je taký, že po prejave vôle jednej strany, ktorá chce uzavrieť určitú zmluvu, prejaví druhá strana vzájomným úkonom svoj súhlas. Návrh musí obsahovať podstatné náležitosti zamýšľanej zmluvy tak, aby akceptáciou mohla zmluva vzniknúť. V prípade, keď právny úkon musí mať povinne písomnú formu (ako je to v prípade zmluvy o spotrebiteľskom úvere), potom aj návrh, aj prijatie zmluvy musí byť v písomnej forme, lebo inak nemá právne účinky. Akceptácia sa po obsahovej stránke musí plne zhodovať s návrhom. Táto zhoda vôle oboch strán, ktorá sa týka toho istého predmetu, je nevyhnutným predpokladom vzniku každej zmluvy. Ak prijatie obsahuje výhrady, doplnenia alebo zmeny, zmluva nevznikne. Takéto prijatie treba považovať za nový návrh so všetkými dôsledkami, ktoré z toho vyplývajú.

15. Z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. j/ zákona č. 129/2010 Z. z. v spojení s ustanovením § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z. z. možno ustáliť, že RPMN je nepochybne obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Pokiaľ návrh zmluvy nie je zhodný s jeho akceptáciou, čo do tejto povinnej obsahovej náležitosti, pričom zákon vyžaduje obligatórne písomnú formu, nemohla zmluva ako právny úkon platne vzniknúť. Na uvedenom závere nič nemení ani argumentácia odvolateľa, že RPMN je údaj, ktorý sa vypočítava na základe zákonom ustanovených parametrov úveru. Odvolací súd sa potom stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že nebola uzatvorená platná zmluva o spotrebiteľskom úvere medzi stranami sporu.

16. Pre spotrebiteľský úver sa v ZoSÚ z hľadiska formálnych náležitostí vyžaduje písomná forma zmluvy a obsahové náležitosti zmluvy sú vymedzené v § 9 ods. 2 ZoSÚ. Vyššie citované ustanovenie § 11 ods. 1 ZoSÚ vymedzuje prípady, kedy sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Ide vlastne o špeciálnu právnu úpravu absolútnej neplatnosti právneho úkonu. Tým, že zákon nedodržanie iba niektorých obsahových náležitostí zmluvy, ako aj písomnej formy postihuje neplatnosťou, robí z týchto náležitostí nevyhnutné podstatné obsahové náležitosti zmluvy. Predpísaná písomná forma musí byť

zachovaná vo vzťahu k esenciálnym, teda k podstatným obsahovým náležitostiam zmluvy. Pokiaľ zmluva uzatvorená medzi účastníkmi niektorú z náležitostí vymenovaných v § 11 ods. 1 ZoSÚ neobsahuje, nie je zároveň vo vzťahu k tejto náležitosti zachovaná písomná forma a poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Uvedený výklad zodpovedá zmyslu a účelu zákona č. 129/2010 Z. z. a dopadá aj na zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle citovaného zákona s poukazom na § 1 ods. 8 ZoSÚ, kde je vyjadrená subsidiarita Občianskeho zákonníka, ako aj subsidiarita osobitných predpisov.

17. Hoci záver o neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorenej medzi stranami je pre potvrdenie rozsudku dostačujúci, z hľadiska odvolacích námietok odvolací súd považuje za potrebné vyjadriť sa aj k ďalším aspektom dojednávania o RPMN ako obligatórnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

18. Podľa § 9 ods. 2 písm. j/ zákona č. 129/2010 Z. z., zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

19. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že podstatnou náležitosťou zmluvy nie je len samotné RPMN, ale aj celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, ako aj všetky predpoklady, ktoré boli použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov. Tieto údaje v návrhu ani v akceptácii zmluvy uvedené nie sú.

20. Návrh zmluvy obsahuje aj dohodu o poskytnutí služby spoplatnenej sumou 215,75 eur spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok revolvingu. Tento poplatok bol žalobcovi zaúčtovaný napriek tomu, že pri uzatvorení zmluvy o odklad splátok nepožiadaval a nebolo zrejmé, či o tento odklad niekedy požiadala. Toto vedľajšie dojednanie sa stalo súčasťou individuálne nedojednaného, formulárového návrhu.

21. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je názor, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo faktickom nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a lepšiu dostupnosť právnych služieb a konečne možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednanie pripravený, pri kontraktácii je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou obmedzenia autonómie vôle. Autonómia vôle, ktorá je elementárnou podmienkou fungovania materiálneho právneho štátu, nie je úplne absolútna, ale je limitovaná v rámci spotrebiteľských vzťahov princípom ochrany tej osoby, ktorá predstavovala právny úkon s dôverou v určitý, druhou stranou jej prezentovaný skutkový stav.

22. Zakomponovanie takejto služby do formulárového návrhu zmluvy nepochybne narušuje rovnováhu v postavení spotrebiteľa a dodávateľa a predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Takýto poplatok zvyšuje nákladovosť úveru pre spotrebiteľa a musí byť zahrnutý do výpočtu RPMN, a to v súlade s vymedzením nákladov v § 2 písm. g/ zákona č. 129/2010 Z. z., podľa ktorého ustanovenia celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom sú všetky náklady, vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe. Okrem notárskych poplatkov do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poisťné. Ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver, alebo aby ho získal za uvedených podmienok, dohoda o poskytnutí služby sa stáva súčasťou návrhu na uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere a spotrebiteľ tak nemal možnosť výberu pre prípad, že chcel požadovaný úver dostať. Skutočnosť, že odplata za službu nebola zahrnutá do RPMN, vyplýva z obsahu samotného odvolania žalovaného. Nesprávne vypočítaná RPMN má rovnaký dôsledok ako jej neuvedenie v spotrebiteľskej zmluve, t. j. bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

23. Pokiaľ potom súd prvej inštancie rozhodol, že žalovaný je povinný žalobcovi vrátiť rozdiel medzi sumou, ktorú žalobca ako spotrebiteľ žalovanému z titulu neplatne uzatvorenej zmluvy zaplatil a plnením, ktoré žalovaný ako veriteľ žalobcovi poskytol, v tejto časti je rozsudok súdu prvej inštancie vecne správny.

24. Pokiaľ však žalovaný namieta rozsudok súdu prvej inštancie v časti priznaného úroku z omeškania, v tejto časti je odvolanie čiastočne dôvodné.

25. Pre priznanie úroku z omeškania ako sankčného nároku je rozhodné, kedy sa žalovaný dostal s vrátením bezdôvodného obohatenia do omeškania. Žalobca žiadal v žalobe priznať úrok z omeškania počnúc od 23.03.2017 do zaplataenia, t. j. od nasledujúceho dňa po poslednej platbe, ktorú žalobca uhradil žalovanému. Od tohto momentu aj súd prvej inštancie úrok žalobcovi priznal bez toho, že by tento okamih zdôvodnil.

26. V tejto časti je jeho rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení veci.

27. V zmysle ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka, ak čas plnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

28. V súdnej veci, keďže čas plnenia nebol medzi účastníkmi dohodnutý ani ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, na splatnosť záväzku z bezdôvodného obohatenia bolo potrebné vyzvať dlžníka na plnenie. Pokiaľ takúto skutočnosť žalobca nepreukázal, v zmysle konštantnej judikatúry, za výzvu na plnenie doručenú dlžníkovi možno považovať aj žalobu. V súdnej veci bola žaloba doručená žalovanému 23.03.2018. Počnúc nasledujúcim dňom, t. j. 24.03.2018 bol žalovaný povinný plniť žalobcovi a až od tohto dňa možno v zmysle citovaného zákonného ustanovenia priznať žalobcovi nárok na úrok z omeškania.

29. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny v časti výroku I., ktorým súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 785,07 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 785,07 eur od 24.03.2018 do zaplataenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

30. Vo zvyšku uplatneného nároku, pokiaľ súd prvej inštancie priznal žalobcovi aj nárok na úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 785,07 eur od 23.03.2017 do 23.03.2018, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu v tejto časti zamietol.

31. V zmysle ustanovenia § 396 ods. 1 CSP, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

32. V zmysle ustanovenia § 396 ods. 2 CSP, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

33. Povinnosťou odvolacieho súdu pri zmene rozsudku súdu prvej inštancie je rozhodnúť aj o trovách prvoinštančného a odvolacieho konania. Vyhodnotiac celé konanie, ktoré prebiehalo pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom, možno konštatovať, že neúspech žalobcu bol nepatrný, keď mu bola priznaná celá požadovaná istina vo výške 785,07 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z uplatnenej sumy od 24.03.2018 do zaplataenia. Pokiaľ aj jeho žaloba bola zamietnutá v časti úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 785,07 eur od 23.03.2017 do 22.03.2018, jeho neúspech v tejto časti možno považovať za nepatrný, preto odvolací súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 % voči neúspešnému žalovanému.

34. V zmysle ustanovenia § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

35. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa

predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)